

نگاهی به وضعیت کارگران مهاجر در کردستان عراق

امیر ساسانی

شنبه ۲۹ فروردین ۱۳۸۸

احزاب ناسیونالیست کرد در کردستان عراق پس از دستیابی به قدرت منشا ظهور طیفی از سرمایه داران محلی در طی سالهای گذشته بود که عموماً به دلیل مناسبات عشیره ای موجود به نحوی از انحا به سیاستمداران و مسئولین دولت منطقه ای و دو حزب دمکرات کردستان عراق و اتحادیه میهنی، وصل هستند.

این افراد بدلیل شرایط نسبتاً مساعد سیاسی و اقتصادی برای سرمایه گذاری در بخش مسکن، خدمات و بازرگانی در این منطقه توانسته اند روز به روز بر ثروت افسانه ای خود و شرکایشان بیافزایند. در این میان شاهد مهاجرت بخش قابل توجهی از کارگران و متخصصین خارجی به کردستان عراق هستیم. از کارگران بنگلادشی، پاکستانی، فلپینی، اتیوپی و سومالی تا کارگران ایرانی و کارگران جنوب عراق و...

کارگران مهاجر آسیایی و زنان کشورهای آفریقایی بیشتر در بخش خدمات شهرداریها و منازل به کار گرفته شده اند و بخش زیادی از دستمزد آنان توسط شرکتهای واسطه (که کار انتقال و استخدام کارگران را انجام میدهند) تصاحب میشود. در این مطلب نگارنده بیشتر به وضعیت کارگران ایرانی شاغل در کردستان عراق میپردازد.

کارگران ایرانی شاغل در کردستان عراق عموماً دو دسته هستند. بخش اول کارگرانی هستند که به امید کسب درآمد بیشتری به این سرزمین گذاشته اند و بخش دوم کسانی هستند که بدلائل گوناگونی از اردوگاههای احزاب سیاسی مستقر در کردستان جدا شده یا اخراج شده اند و صرف نظر از سوابق سیاسی، وابستگی تشکیلاتی و میزان آگاهی طبقاتی هر یک از این دو بخش در یک مورد وجه تمایزی بین آنان به چشم نمی خورد و آن بیحقوقی کامل و استثمارشدیدی است که در مورد آنان اعمال میشود.

کارگران مهاجر برای اخذ اقامت سه ماهه و اجازه کار باید به شرکتهای واسطه که در امر تامین نیروی کار و مهاجرت کارگران به کردستان عراق فعالیت میکنند مراجعه کنند و در قبال پرداخت ۱۵۰ دلار مجوز اقامت و کار را دریافت کنند. دستمزد متوسط روزانه کارگران ساختمانی برای ۸ ساعت کار بیست هزار دینار (۱۷ دلار) است. که با توجه به تورم و گرانی سرسام آور در عراق مبلغ بسیار ناچیزی است که کفاف تامین حداقل هزینه های زندگی را هم نمیدهد. برای فهم بیشتر مسئله لازم است اشاره کنیم هزینه اجاره خانه ای با کمترین امکانات در حاشیه شهر ماهیانه در حدود ۳۰۰ دلار است. کرایه معمول تاکسی برای مسیرهای کوتاه حدود ۲ دلار و ۵۰ سنت و یک ساندویچ معمولی حدود ۱ دلار است. در محیطهای کار از بیمه و پاداش و مرخصی و... خبری نیست. روزهای تعطیل و جمعه دستمزدی پرداخت نمیشود. اگر کارگری در حین کار دچار حادثه شود نه تنها هزینه درمان به وی پرداخت نمیشود بلکه روزهایی که از کار باز میماند نیز به حساب نمیآید. اغلب کارگران ساختمانی شب را در ساختمانهای نیمه کاره ای که در آن کار میکنند بسر میبرند. بیشتر این اماکن فاقد برق، آب و سرویس بهداشتی هستند. در بیشتر این اماکن کارگران فاقد وسایل پخت و پز و زیر انداز مناسب هستند، تکه ای موکت رنگ و رو رفته و چند کاسه و بشقاب تنها اثاث قابل ذکر در این

اقامتگاههاست. قوت غالب در میان کارگران مهاجر معمولاً ساندویچ و غذاهای ساده ای است که توسط خودشان تهیه و آماده میشود. کارگران درشبهای سرد زمستان و درگرمای طاقت فرسای تابستان بدون کوچکترین امکانات گرمایی یا سرمایی شب را به صبح میرسانند و روزی دیگر را با رنج و مشقت آغاز میکنند. در میان این کارگران جوانانی کم سن و سال به چشم میخورند که بدلیل توهم به ماهیت احزاب ناسیونالیست اپوزیسیون جمهوری اسلامی مستقر در کردستان عراق و درك نادرست از مبارزه به دام این گروهها افتاده اند و بدلیل رفتارهای غیر انسانی مسئولین اردوگاه پس از مدتی کوتاه آنجا را ترك کرده اند یا توسط رهبران فرقه های چپ و راست، بدلیل گوناگون اخراج شده و به بازار کار گسیل شده اند. در میان خیل عظیم کارگران مهاجر پیرمردهایی را میبینیم که در این سال و سن احتیاج به مواظبت و استراحت دارند اما برای زنده ماندن مجبورند کماکان کارگری کنند.

بدون تردید بخش زیادی از مردم کردستان ایران بدلیل تبلیغات تلویزیونهای ماهواره ای احزاب ناسیونالیست از واقعیات موجود در این منطقه آگاهی کامل ندارند برای اطلاع این دسته از مردم باید بگویم در کردستان عراق تمامی مسئولین حکومتی اعم از وزیر و وکیل، قضات دادگاه و نیروهای امنیتی و آسایش و پلیس و روسای ادارت کرد هستند و در مدارس و دانشگاهها دانش آموزان و دانشجویان به زبان کردی تحصیل میکنند. برفراز تمامی نهادهای حکومتی، آموزشی و پادگانهای نظامی و... پرچم کردستان در حال اهتزاز است. اما در این جامعه نیز همچون ایران و ترکیه، اروپا و آمریکا و بطور کلی تمامی جوامع سرمایه داری اختلاف شدید طبقاتی و استثمار و بیعدالتی همچنان پابرجاست. در این جامعه نیز همچون سایر جوامع سرمایه داری طبقه سرمایه دار با استفاده از اهرم قدرت و با حمایت دولت و پلیس و دادگاه و... با بی رحمانه ترین و کمترین امکانات برای کار و معیشت کارگر، در حال استثمار طبقه کارگر و انباشت سرمایه است. در کردستان عراق نیز صاحبان سرمایه با بهره گیری از قوانین و دم و دستگاه سرکوب حق طلبی کارگران را بر احوالی نمیتوانند پاسخ گو باشند. مواردی دیده شده است که کارگر معترض را با زدن برچسب اعتیاد و مواد مخدر بدون هیچ شاهد و سند و مدرکی برای چندین ماه روانه زندان و بازداشتگاه کرده اند. نکته جالب عدم اعزام متهم به پزشکی قانونی و انجام آزمایش برای اثبات اتهام است. در مواردی نیز کارگران ناراضی خارجی را اخراج و به کشورشان بازگردانده اند. در این جامعه نیز از ایجاد تشکل مستقل کارگری نظیر سندیکا و اتحادیه جلوگیری میشود تشکلهای به اصطلاح کارگری موجود در این منطقه توسط احزاب ناسیونالیست در قدرت سازمان داده شده است و عملاً "حافظ منافع کارفرما و صاحبان سرمایه هستند هر چند آنها کارگر و قهرمانان دوران جنگ با صدام باشند منتها عملاً و اکنون در خدمت منفعت کارگر و طبقه کارگر نیستند. زندگی کارگران میتواند واقعیت های سرسخت جنبشش را به هر متوهمی برای جامعه آزاد و برابر تحت حاکمیت احزاب ناسیونالیست نشان دهد. کارگران در اینجا نیز همچون هر جای دیگری، میپرسند پس بهشتی که اکنون برای سرمایه داران و صاحب منصبان، فراهم شده است برای ما کارگران چه وقت است؟ ما هم که کرد هستیم! سرمایه داری با همه این کراهتش ممکن است اما سوسیالیسم و عدالتخواهی نا ممکن است؟ آیا در آوردن همه این ثروت و امکانات از دست چندین سرمایه دار و تقسیم آن به همه مردم و تحت حاکمیت ارگانهایشان کار نا ممکنی است؟

استثمار و بیعدالتی و نابرابری زبان و فرهنگ و نژاد و ملیت و مذهب نمی شناسد. سرمایه دار در هر جغرافیایی برای تحصیل سود بیشتر از هیچ کاری فروگذار نیست. آنچه برای وی تقدس دارد تنها سود و انباشت سرمایه است. دامن زدن

به اختلافات ملی، نژادی، جنسیتی و مذهبی و برجسته کردن این هویت‌های کاذب تنها در راستای حفظ و حراست از منافع بورژوازی و در تقابل با منافع طبقه کارگرو زحمتکش صورت می‌گیرد. سرمایه دار و کارگر با هر زبانی تکلم کنند هیچ منفعت مشترکی با هم ندارند. بقای نظام سرمایه تنها در گرو بی‌حقوقی محض و استثمار شدید طبقه کارگر میسر است. بقای سرمایه داری در بقای نا آمدگی کارگران است.

امیر ساسانی
سایت اتحاد کارگری
<http://www.etehad.se>